

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo pranašas

Sugržimas

Prieš mane ant rašomojo staloto guli nuo daugelio skaitymų jau gerokai susidėvėjusi, dailininko T. Kulakausko melsvais virseliais Vilniaus siluetu papuošta, „Sakalo“ leidyklos 1940 metais pakartotinai išleista poezijos knyga. Tai Bernardo Brazdžionio „Kunigaikščių miestas“. Už ją poetui 1939 metais buvo paskirta Valstybinė literatūros premija. Knygos pradžioje pateiktas Antano Miškinio giesmės posmelis: „Legendos ir gyvosios pasakos raizgose...“ Jų simboliškai galima pritaikyti ne tik Vilniaus miestui, bet ir pačiam knygos „Kunigaikščių miestas“ autorui. Poetas Bernardas Brazdžionis po 2002 metų liepos 11-osios daugeliui mūsų tautos žmonių tapo tikra legenda, kuria pažymimas ir jo šimtasis Gimtadienis, primenantis vaikystės dieną meškino Rudnosiuks nuotykius, eileraščių rinkinėlį „Dédé rudenėlis“ bei kitas vaikiškas knygeles, pasirašytas Vytės Nemunėlio vardu. Kritikinius literatūros straipsnius poetas pasirašydavo J.Brazaičio ar J. Stebeikio slapyvardžiai. Dar sutinkami B.Nardžio Brazdžionio bei Jaunojo Vaidevūčio slapyvardžiai.

Be jau minėto „Kunigaikščių miesto“ prisimename ir Bernardo Brazdžionio poezijos rinkinius: „Amžinas žydas“, „Ženklai ir stebuklai“, „Šaukiai aš tautą“, „Iš sudužusio laivo“, „Per pasauli keliauja žmogus“, „Viešpaties žingsniai“, „Svetimi kalnai“, „Šiaurės pašvaistė“, „Didžioji kryžkelė“... Tuose rinkiniuose išspausdintus eileraščius ir

Bernardas Brazdžionis

Nuotrauka iš redakcijos archivo

dar daugelį kitų dabar galima rasti 1989 metais Lietuvos kultūros fondo išleistoje Bernardo Brazdžionio knygoje „Poezijos pilnatis“. Ji buvo išleista net šimtu tūkstančių vienetų tiražu. Tačiau šis tiražas žmonių dvasinio pakilimo bangos įtakoje tada knygynuose tuoju pat iširpo. Žmonės skaitė šias knygas, daugelį eileraščių išmoko atmintinai, deklamavo, kompozitorius Antanas Paulavičius ir kiti – net vertė dainomis. Tais metais Lietuva sužiaugsmu sutiko ne tik „Poezijos pilnati“, bet ir patį autorių – didžių Lietuvos dvasinio atgimimo dainių, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo pranašą Bernardą Brazdžionį. Jis savo patriotinėmis, krikščioniška dvasia parašytomis eilėmis budino laisvės troškimą žmonių širdyse niūriaisiais sovietų okupacijos metais, ragindamas žmones išeiti iš sutemų, iš prieblandos ir uždegti savo širdyse atgimimo ugnį. Čia pat prisimenu, kaip mes jaunys-

tės metais, būdami Vilniaus universiteto studentai liutanistai, persirašinėdavome B.Brazdžionio eileraščius „Paskutinis pasmerkto myriop žodis“, „Motinai“, „O, Kristau...“, „Tavo apgyrimo...“, „Per pasauli keliauja žmogus“, „Aš čia – gyva“, „Lietuviškam žodžiu“, „Šaukiai aš tautą“, „Iš Tavo rankos“, „Ažuolas“, „Šiaurės pašvaistė“ ir kt. Kai kuriuos iš jų mūsų surengtose studentiškose vakaronėse deklamuodavome nenurodydami autoriaus pavardęs. Kildavo didžiuliai plojimai, dvasinis pakylėjimas, lygiai taip, kaip per Vengrijos revoliucijos įvykius sveikinant narsią vengrų tautą simboline ištrauka iš Maironio poemos „Jaunoji Lietuva“. Džiaugiuosi, kad kai kurie mano tada persirašyti, tiesa, dabar jau šiek tiek pageltę lapeliai, išliko kaip gyvi anūlaikų studentiško gyvenimo liudininkai, nepaliesti purvinių čekistų rankų per vėliau sekusias kratas. Už tai galiu-

padėkoti jau senokai Viešpaties ramybėje esančiai savo mamai.

Bernardo Brazdžionio poezija visada buvo gyva ir daugelio lietuvių tremtinii bei politinių kalinių likimuose, jų sąmonėje. Ji stiprino jų dvasią, padėjo išlaikyti širdyse gyvajį tikėjimą, tarpusavio meilę, žadino pasitikėjimą savo tauta, viltį vėl kada nors grįžti į Tėvynę. Tai nusakė ir buvusių nepalaužiamos politinės kalinės Nijolės Sadūnaitės sveikinamieji žodžiai Poetui, kada jis po 45 metų užsienio tremties pirmą kartą peržengė Tėvynės slenkstį, pasveikięs jį savo poezijos širdimi. Tėvynė tąsyk, nors jos kūnų dar mindžiojo svetimos okupacijos kariuomenės batai, sutiko jį kaip savo sūnų geroji Motina – išsiilgusi, išskėstomis rankomis, Trispalvės vėliavos suvienyta dainuojančios revoliucijos dvasia. Visi sveikinome tautos dainiaus, jos lūkesčių reiškėjo poeto Bernardo Brazdžionio sugržimą. Šis sugržimas pavaizduotas 2002 metais Lietuvos rašytojų sajungos išleistame albume „Poetas Bernardas Brazdžionis gržta į Lietuvą“. Šis leidinys buvo tarsi paskutinio atsisiveikinimo su Poetu žodis, įvertinantis jo kilnios dvasios raišką.

Man su poetu Bernardu Brazdžioniu teko laimė asmeniškai susipažinti kaip tik jo pirmojo sugržimo į Lietuvą metu – 1989 m. gegužės 26 d. Kauno Rotušės aikštėje, prie Maironio paminklo. Mūsų susitikimas tą popietę buvo neilgas, bet labai nuoširdus. Aš jam parodžiau tuomet dar sovietizmo įsiale gana primity-

viu dauginimo aparatu „ERA“ nelegaliai atšvestą jo knygos „Poezijos pilnatis“, išleistas 1970 metais JAV, kopiją. Jis tuo nepeprastai apsidžiaugė ir pirmame puslapyje išraše: „Užgerą darbą dėkinas Bernardas Brazdžionis“.

Poetas, viešėdamas Lietuvoje, atsidėkodamas Aukščiausiam užsuteiktą galimybę grįžti į Tėvynę, Kryžių kalne pastatė savo bei savo šeimos Padėkos ženklą – gražiai ornamentuotą kryžių. Deja, tas kryžius iki mūsų dienų neišliko.

Kūrybinio sodo vaisiai

Kūrybinio gebėjimo talentą, kaip ne kartą pabrėždavo pats poetas, paveldėjo iš savo senelio Bernardo, garsėjusio pasakoriaus bei dainų kūrėjo gabumais. Rašytojo pradiniai mokykliniai metai prabėgo Pasvalyje ir Žadeikiuose. Vėliau mokslus tęsė Biržų gimnazijoje. Motinai tikėjosi savo užaugusį sūnų matyti vargonininku, o kiti jame matė būsimą dailininką. Tačiau gimnazijos suole kaip žiedlapis atsiskleidė gimnazisto Bernardo poetinis talentas. Daugiau svyravimų nebuvo – jis būsiąs poetu. 1924 metais žurnalo „Žvaigždutė“ puslapiuose pasirodė jaunojo gimnazisto pirmasis eileraštis. Dar po dviejų metų pasaulin išėjo jo pirmasis eileraščių rinkinys „Baltosios dienos“. 1931 metais išleistas rinkinys „Amžinas žyda“ sulaukė visuotinio pripažinimo.

(keliamas į 6 psl.)

Šiandienos tendencija – silpninti nacionalinio saugumo pamatus

singai kaltinami V.Landsbergis ir visa Tėvynės sajunga.

Nuo 1992 m. komunistinės nomenklatūrossukurtos politinės partijos valdė ir valdo Lietuvą iki šiolei, išskyrus trumpą 1996–2000 m. laikotarpį. Jos visą tą laiką nuosekliai ir metodiskai silpnino ir mažino savanorių pajėgas. Lietuvai ištojus į NATO ir Europos Sąjungą atsirado pretekstas visai sunaikinti KASP.

Esą Lietuvai savos kariuomenės lyg ir nereikia. Nuo užpuolimų ją gins NATO ir ES karinės pajėgos, iškurių integruoti Lietuvos daliniai. Jiems reikalingi tik profesionalūs kariai. Dėl to esą nereikalina šauktinių kariuomenė. Be socialdemokratų prieššauktinių kariuomenę ypač aktyviai veikė ir veikia visas liberalų partijos atmainos.

Nebus šauktinių kariuon-

menės, nebus ir taip nekenčiamų savanorių pajėgų, nebus ir kariuomenės rezervo. Nebus iškojo sudaryti. Tuoj pačiu ne-

bebus ir teritorinės gynybos, kuri jau dabar praktiškai yra sunaikinta. Vienu šūviu – trys kiškiai. Arba – vienu mostu sunaikinami trys komunistinei nomenklatūrai nepatikimi ir GRU tikslams Lietuvoje labai kliudantys krašto apsaugos darinai. Atveriamas ke-

lias galimiems vidaus „smūtams“, autonomininkų riausėms Baltarusijos ir Karaliaučiaus krašto pasienio teritorijose. Samdoma kariuomenė sujais į mūšį nestos, NATO ir ES pajėgos į „vidaus“ neramumus nesikiš. Nuo trečiųjų šalių infiltratų „taikdariškos pagalbos“ nebus kam apsaugoti.

Zinoma, gal to ir nebus, tačiau palankios sąlygos tokiai ivykių eigai kuriamos pačios krašto apsaugos sistemos vadovų rankomis. Juk Lietuva yra pafrontės valstybė. Jai reikalinga dviguba ar net trigubia saugumo sistema.

(keliamas į 2 psl.)

Šiandienos tendencija – silpninti nacionalinio saugumo pamatus

(atkelta iš 1 psl.)

Naivuoliai (ar piktaivaliai?) įtikinėja, kad mums niekas negresia ir nereikiakai eikoti pinigų “dvigubai” – ir NATO, ir teritorinei gynybai. Juokais galima pridurti, kad Lietuvai saugumą užtikrinti už dykų siūlos Rusija...

Tačiau paklausime savęs, kodėl kai kurios Europos šalys, neturinčios nestabilių, nedemokratiškų ir agresyvių kaimynų, vis dėlto turi visuotinį piliečių karių apmokymą, šauktinių kariuomenę, nacionalinę gvardiją? Ryškiausiai pavyzdžiai galėtų būti Šveicarija, Danija, Norvegija, kitos Skandinavijos šalys. Atsakymas būtų vienas – jos nenori rizikuoti savo saugumu. Jos turi istorinę atmintį. Jos žino, kad pasirengimas karui stabdo karo realumą. Dar senovės romėnai sakydavo: “Civis pacem – para belum” (norūtikos – ruoškis karui, – lot.).

Vokietija, Lenkija ir daug kitų Europos šalių turi šauktinių kariuomenę, o Lietuvai jos nė nereikia! Kodėl? Ar Lietuva yra saugesnėje geopolitinėje padėtyje nei minėtos šalys? Atvirkščiai, Lietuva yra vienintelė iš NATO Europos valstybių, kurią iš dviejų pusų supa nedemokratiška ir nenuuspējama kaimynė.

Jau septynerius metus iš eilės krašto apsaugos sistemių vadovaujantys socialdemokratų ministrai, visą laiką nuosekliai mažinę šauktinių kariuomenę, savanorių pajėgas ir teritorinę gynybą, dabar pereina į lemiamą ataką prieš Lietuvos saugumą – į visišką šių darinių sunaikinimą. Pradedama diskusija, kaip Lietuvos kariuomenę paversti profesionalia. Įvyko pirmieji svarstymai Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvažiuojamame posėdyje Krašto apsaugos ministerijoje (KAM). Išklausytos nuomonės, tačiau konkretūs sprendimai dar nepriimti. Ginčai, svarstymai, pasikeitimai nuomonėmis yra demokratinės visuomenės kasdienybė. Bet dėl to neturi nukenčių valstybės saugumas.

Paskubėta surengti ir gyventojų apklausą. RAIT jau nustatė, kad 68,4 proc. apklaustų remia profesionaliosios kariuomenės modelį. Labiausiai jų remia potencialūs šauktiniai – vyresnio mokyklinio ir studentiško amžiaus jaunuoliai. Tiksliuose tarp prasto patriotinio ir pilietinio ugdymo rezultatas. Gal pirmiausia reikėjo sužinoti nuomonę tų žmonių, kurie savo krūtinėmis gynė laisvę ir nepriklausomybę?

Socialdemokratų vadovaujama KAM jau pasiekė, kad 2006 m. iš bendro ribinio karių skaičiaus – 18 250, privalomosios tarnybos karių liko tik 3 210. Kitais metais jų skaičius bus sumažintas dar per pus – iki simbolinio 1 600. Ir visi aimanuoja, kad krašto apsaugai trūksta pinigų. Tuo tarpu

vieno šauktinio išlaikymas per metus valstybei kainuoja 11 tūkst. litų, o profesionaliosios tarnybos – 35 tūkst. litų, tai yra 3,5 kartu daugiau. Be profesionalių karių neapsieisime. Jie visada ir visur buvo ir bus reikalingi netik kaip kariai, bet ir kaip jaunų karių mokytojai, NATO ir Jungtinių Tautų Organizacijos tarptautinių misijų dalyviai. Tačiau svarbu išlaikyti tinkamą proporciją tarp profesionalų ir šauktinių.

Atrodo, kad diskusijos įkarštyje buvo pamirštas LR Konstitucijos 139 straipsnis, kurio nuostata teigia: “Istatymo nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos piliečiai privalo atlkti karo ar alternatyviajā krašto apsaugos tarnybą”. Ar galvojama šią nuostatą kaip nors apeiti, ar keisti Konstituciją? Iki šiol Seime pakeisti Konstituciją nė kartu nepavyko, nors mėginimų buvo daug.

Gal dėl to KAM siūlo, kad pradine karienę prievolet atlkti būtų šauktiniai tik savanoriai, to pageidaujantys jaunuoliai. Kad privalomoji karo tarnyba taikos metu būtų įteisinta, kaip būtina salyga norintapti aktyviojo rezervo kariu arba kitu jėgos struktūrų pareigūnu, pavyzdžiui, pasienio apsaugos. Žinoma, tokiai salygą galima būtų taikyti ir visiems norintiems dirbtai valstybės tarnyboje. Bet ar tai išspręstų nacionalinio saugumo užtikrintumo klausimą iš esmės? Turbūt ne.

Šauktinių kariuomenės atsisakymas turės ir daugiau pasekmių. Šalys, kurios anksčiau perejo prie profesionaliosios kariuomenės modelio dabar jaučia tokios kariuomenės senėjimo problemas. Trūksta karinei tarnybai paruošto jaunimo ir motyvacijos. Turėdami profesionalią kariuomenę ir mes neteksimė dalies jaunimo patriotinio ir pilietinio ugdymo galimybių. Nacionalinio saugumo aspektu tai be abejonių yra svarbu. Taip pat prarasime gyvą ryšį tarp kariuomenės ir visuomenės.

Kas galėtų pakeisti kai kurias šauktinių ir savanorių pajėgų funkcijas? Likusivienintelė Šaulių sąjunga vargu ar pajėgs. Tuo atveju ją reikėtų labai susitinkinti, bent iki buvusio tarpukario Lietuvos lygio. Gal reikėtų vėl įvesti karinį mokymą mokyklose, kad visi jaunuoliai išmoktų elgesio su ginklais? Gal tiesiog sutrumpinti karinės prievolės laiką iki šešių ar trijų metinių, įvedant dažnesnius pakartotinius mokymus?

Reikia visiškai pritarti Lietuvos kariuomenės kūrėjų sąjungos, dabar švenčiančios savo įkūrimo 80-metį, VIII suvažiavimo rezoliucijoje išdėstytiems teiginiams ir mintims dėl padėties krašto apsaugos sistemoje ir neleisti silpninti nacionalinio saugumo pamatus.

Sveikiname

Birutietę, buvusią tremtinę, divizijos generolo Stasio Raškikio dukterį Meilutę RAŠTIKYTĘ-ALKSNIENĘ sveikiname garbingo Jubiliejaus proga. Linkime sveikatos ir geriausios kloties.

Lietuvos didžiosios kunigaikštienės Birutės karininkų šeimų moterų draugijos Kauno skyrius

M. Raškikytė-Alksniéné (dešinėje) su buvusiu Lietuvos kariuomenės vadu gen. Jonu Andriškevičiumi ir birutie Asta Rėklaitė

Žinios iš Seimo

Seimo vadovybė gavo pylos dėl Lietuvos kompromitacijos Europoje

Šios savaitės pradžioje Tėvynės sąjungos vadovybė rimtais susirūpinė dėl galimos Lietuvos kompromitacijos Europoje, esą Lietuvoje iki šiol nesuvertvarkyti iliustracijos įstatymai pažeidžia žmogaus teises.

Ši problema turi dvi puses. Viena – kad dabar Lietuvoje veikia iliustracijos įstatymų nuostatos, kurios Europos Žmogaus teisių teisme (EŽTT) pripažintos kaip pažeidžiančios žmogaus teises. Čia turima omenyje tam tikri darbinės veiklos aprūpimai buvusiems kagėbistams, kurį laiką draudžiantys jiems dirbtai ne tik valstybės tarnyboje, bet ir kai kuriose privataus sektorius srityse. Kita šio reikalo pusė – mėginimas EŽTT sprendimus dėl buvusių kagėbistų susieti su dabar aktualiu Lietuvoje KGB rezervo klausimu, stengiantis išnaudoti EŽTT palaikius sprendimus kagėbistams ir KGB rezervininkų naudai.

Pirmadienį Seime spaudos konferencijos metu Tėvynės sąjungos pirmmininkas Andrius Kubiliaus šaipėsi iš Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetopirminko Julius Sabatauskos baiminimusi spaudoje, kad neva Lietuva gali už tai netekti Europos Tarybos narystės: “Praėjusių savaitę grįžęs iš Strasbūro Julius Sabatauskas neslėpdamas džiaugsmo nupiešė vos ne apokaliptinį vaizdą, kad Lietuva Europos teismų ir ministrų bus apkaltinta, jog skriaudžia vargšus buvusius kagėbistus. Reikalas atrodytu visiškai paprasitas ir aiškus – įstatymo pataisos, kurių nurodė padaryti Strasbūro teismas, priėmimui užtektų trijų minučių, išbraukiant ribojimus privačiai veiklai, bet tai jau tėsiasi trečius metus”.

Pasak A. Kubiliaus, akivaizdu, kad po tokiu vilkinimu slipy paprastas noras diskredituoti patį iliustracijos procesą, “kad būtų galima tyliai džiaugtis, jog dėl iliustracijos turime problemų su Europos vadovaujančiomis institucijomis”. Taip, jo manymu, apsileidimą priimti paprastą pataisą bando-

ma paversti tariamu Europos institucijų prieštaravimui lietuviškai iliustracijai.

“Bandymai išgelbėti rezervininkus nuo Seimo pastangų jiems taikyti iliustracijos procesą ir Jame numatytus tarnybos aprūpimimus pasižymi didele fantazija. Bandoma surasti vis naujų pasipriešinimo būdų, nevengiant savo apsileidimu kompromituoti tarpautinį Lietuvos įvaizdį”, – teigė A. Kubilius.

Panašiai padėtį vertina ir Tėvynės sąjungos Politikos komitetas, kurio pirmininkas V. Landsbergis, vasario 4 d. paskelbė pareiškimą, kuriame pabrėžiama:

“Seimo narių grupė, kuri visai neseniai keliavo į Strasbūrą, kad iš Europos Žmogaus teisių teismo parvezėtų anoniminį užtarimą KGB rezervo karininkams, parvezė ir nemaloniai Lietuvai žinią. Tai signalas, kad Europos Taryboje būsianti svarstoma Lietuva, kuri bemaž trejus metus ignoruoja EŽTT nurodymą pataisyti įstatymą dėl buvusių SSRS slaptųjų tarnybų kadrinių darbuotojų veiklos aprūpimo, tai yra „nuimti“ draudimą jiems dirbtai kai kuriose privataus sektorius srityse. Dėl valstybinio sektoriaus, kaip žinia, EŽTT patvirtino valstybės teisę imtis tokią atsargumo priemonių. Tačiau pataisos dėl privataus sektorius turėjo ir galėjo būti seniai ir lengvai padarytos, jei ne keistas Seimo vadovų elgesys”, – rašoma pareiškime.

V. Landsbergis aiškina esą siūlomos pataisos būdavo vis atidedamos Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetete, kuriam ilgai vadovavo A. Sadeckas. Blokovimui arba sabotažui pritarė ilgametis Seimo pirmininkas A. Paulauskas.

“Dabar aiškėja ir galimas politinis tikslas – Lietuvos kompromitavimo kaina siūlyti viso įstatymo panaikinimą.

(keliamas i 3 psl.)

Zinių iš Seimo

Seimo vadovybė gavo pylos dėl Lietuvos kompromitacijos Europoje

(atkelta iš 2 psl.)

Ta proga dabartinis Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas nusišenka net apie grėsmę Lietuvos narystei Europos Taryboje. Tačiau iš to komiteto nekilo iniciatyva skubiai, nelaukiant vasarioviurio, padaryti reikiamas nedideles pataisas", – konstatoja V.Landsbergis.

A.Kubilius taip pat mano, kad atsakomybė už minimą padėti tenka buvusiam ir esamam Seimo vadovams, nes gebėjusiems taip organizuoti įstatymų leidybos proceso, kad minėtos pataisos būtų buvę jau seniai priimtos.

"Bandoma aiškinti, kad tokį pataisą priėmimui trukdo siūlymai įvesti apribojimus ir rezervininkams, tačiau tai tarpusavyje nesusiję dalykai. Socialdemokratai turėtų suvoki, kad dauguma Seimo narių yra už tai, kad liustracijos procesas apimtu ir rezervininkus bei turėtų nustoti kliudyt tokios Seimo narių daugumos valios įgyvendinimui", – teigė spaudos konferencijoje A.Kubilius.

V.Landsbergis ragina atsi-
prašyti EZTT už pustrečių metų aroganciją.

"Nekenkti pasiteirauti, kodėl tokį savalaikį perspėjimą Seimas negaudavo anks-

čiau iš Strasbūre dirbančių Lietuvos deleguotų pareigūnų? Iškilo ir Seimo vadovų atsakomybės klausimas, kodėl jie leido, kad artėjančios Vasario šešioliktosios proga Lietuvos Respublikai būtų parengta gana purvina „dovana“.

TS Politikos komitetas nemano, kad tai visai nesusiję su ekskagiebistų pastarojo meto stiprėjimu valstybės pozicijoje, sutelktomis gynybomis, keistomis „reabilitacijomis“ ir apdovanojimais.

"Nesistebime, kad buvęs Seimo pirmininkas A.Paulauskas galėjo leistis įtraukiamas į slaptus žaidimus dėl minėto įstatymo, provokuojant Lietuvos, kaip EZTT ignoruojančios valstybės, pažemintinė, kad tik buvusių kagiebistų klano naudai. Dalis kaltes tenka ir Č.Juršenai, ir dabartiniams Seimo pirmininkui V.Muntianui. Kažin, ar tai tik žioplumas. Bet kuriuo atveju Tėvynės sąjungos vadovybė turi pareikalauti savo politiškai remiamus apsilieidžilius skubiai susitvarkyti, net jeigu tam reikėtų neeilinio Seimo posėdžio. Lietuvos prestižas turi būti pirmoje vietoje", – išitikinės V.Landsbergis.

Ingrida VĖGELYTĖ

Nužudyto rusų žurnalistės Anos Politkovskajos kolega – žinomas žurnalistas, laikraščio "Novaja gazeta" politikos apžvalgininkas Igoris Korolkovas paskelbė spaudoje straipsnį "Atsarginiai organai". Jame autorius pateikė daugybė duomenų, kaip KGB įpėdinė FST ir karinė žvalgyba GRU sukūrė paralelinės struktūras, užsakančias išvykdantias valdžiai nepatinkančių žmogžudystes.

I.Korolkovas pažymi, kad ši užsakomų žmogžudystių sistema pirmiausia buvo išbandyta Cečenijoje. Autorius teigia, kad vienas "specnazo" karininkas jam pasakojo, kaip "paslaptingai" dingsta žmonės, kurių negali surasti nei jų artimieji, nei vadinamieji teisėsaugos organai, kokiai būdais žmogžudystės vykdomos. Nepalankūs žmonės areštuoja naktinis, kaip Stalino ir

Berijos laikais, žiauriai kankinami slaptose kalėjimuose, vėliau išsiunciama į negyvenamas vietoves, "sukraunam" po 3–5 ir galingais užtaisais susprogdinami. Neleika net pelenų...

Paskutiniai metais žurnalistų, bankininkų bei kitų Kremliai neįtinkančių žmonių žudymas vykdomas GRU, FST ir Vidaus reikalų ministerijos specialiųjų būrių rankomis. "Mes kol kas tiksliai nežinome, kas Londone nužudė buvusį saugumo karininką A.Litvinenką ir kas tiesiogiai davė įsakymą. Tačiau matant, kas vyksta Rusijoje šiandien, neįmanoma atmesti versijos, kad šiai ir panašias žmogžudystes išvykdė specialiosios tarnybos. Tuo labiau kad per kelis mėnesius iki A.Litvinen-

Patikėta kagiebisto "parodymai"

Vasario 2 d. Vilniaus apygardos administracinis teismas panaikino Liustracijos komisijos sprendimą, kuriuo Algimantas Klimaitis, du dešimtmiečius Lietuvai žinomas kaip "Kliugeris", pripažintas bendradarbiauvięs su sovietiniu represiniu Valstybės saugomo komitetu (KGB).

Turbūt dar daug kam pažystama frazė „KGB voratinklis“. Su šia rubrika 1992 m. dienraštis „Lietuvos aidas“ pradėjo spausdinti visą seriją išslaptintų dokumentų apie KGB veiklą, nukreiptą prieš atkurtos Lietuvos valstybinumą. I dienraštį šie dokumentai tiesiogiai ar netiesiogiai pateko iš Sovietų sąjungos KGB veiklos Lietuvoje tyrimo komisijos, sudarytos dar 1991 m. Atkuriama Seimo. Viena išios komisijos užduocių buvo perimti buvusių Lietuvos Sovietų sąjungos KGB padalinii archyvus ir kitą dokumentaciją, tad jį turėjoką skelbti. Iš to ir gimbė minėtas serialas, kurio herojus „Kliugeris“ buvo įvardytas kaip A.Klimaitis. Jam dėl sasajų su KGB Generalinė prokuratūra dar 1993 m. buvo iškėlusi net dvi bylas. Tačiau dėl įrodymų stokos jos buvo nuteiktos, o šis sprendimas tada visuomenėje išvertintas itin prieštaragingai.

Antrą dešimtmiečių besibulinėjantis A.Klimaitis agento "Kliugerio" etiketės šiominis dienomis formaliai atsikrato antrą kartą. Teismui paskelbus sprendimą A.Klimaitis su savo advokatu Aivaru Raiščiu suskubo organizuoti spaudos konferenciją. Iš informacinių agentūrų pranešimų paaiškėjo, kad šis Liustracijos komisijos taikinyje tebesantis veikėjas ši kartą laimėjo bylą padamais liudininko kagiebisto.

Jo advokatas A.Raišutis pasakojo, kad Liustracijos komisija tyrė tik dalį medžiagos, kurią turėjo Generalinė prokuratūra 1993 metais: "Būtent tą dalį, kurioje kalbama, kad A.Klimaitis yra "Kliugeris" ir bendradarbiavos su KGB. Ta medžiaga buvo KGB pareigūnų juodraščiai. Išreikalus visą medžiagą šiame teisme, paaiškėjo, kad tuos juodraščius suraše vienas asmuo, kuris bendradavo su A.Klimaičiu, ir jis pats prokuratūrai dar 1993 metais prisipažino, kad darė „prirašymus“, tai yra rodė savo ir savo kolegų darbą toki, koks iš tikrujų nebuvu", – aiskino A.Raišutis.

Remiantis šia informacija neįtikėtina, kad Lietuvos teismai abejoja Liustracijos komisijos, jau dukart pateikuotos įtarimus A.Klimaičiui, kompetencija, tačiau né kiek nesuabejojo kito kagiebisto parodymais, kuris, traukdamas iš bédos savo bendrą, paito apie tai, kad jis kažkada esą darės „prirašymus“. Jei ši byla laimėta tik buvusio kagiebisto, kuriuo kaip liudininku teismas pasitikėti neturėtų, parodymais, tada kyla klausimas, ar teismas yra objektivus. Juk jau seniai žinoma, kad tarp buvusių (ir esamų kagiebistų) veikia principas, V.Landsbergio įvardytas kaip "krugovaja poruka": kada viena kitą kagiebistai traukia iš bédos, ranka ranką plaudami.

Tuo tarpu, kai Vilniaus apygardos administracinis teismas, naiviai (ar specialiai?) pasitikėdamas kagiebisto parodymais, teisina A.Klimaitį, šis vėl ruošiasi atnaujinti bylas dėl garbės ir orumo įzeidimo. Žiniasklaida pranešė, kad po 14 dienų, jei išsiteisės teismo sprendimas, A.Klimaitis

pasiruošęs bylinėtis dėl trijų tokijų atvejų.

"Vienas iš ieškinių yra patiektas leidėjui, kuris 1995 metais išleido dabartinės Liustracijos komisijos pirminkės D.Kuodytės redaguotą knygą", – rašoma BNS pranešime. Tačiau niekas neįvardija, kad jis iš tiesų kelia ieškinį ir reikalauja didelių piniginių kompensacijų visų pirmiai Lietuvos politinių kalinių ir trečiaisiais sąjungingos. Tačiau tai nėra vienintelė patriotinė organizacija, iš kurios pasipelninti veržiasi A.Klimaitis. Jam atnaujinus tokius ieškinius, be LPKTS, reikalų teismuose dėl A.Klimaičio „jzeidimo“ turės ir laikraščiai: „Lietuvos rytas“, „Valstiečių laikraštis“, savaitraštis „Veidas“, kaip tretieji asmenys – naujienų agentūros ELTA ir BNS. Savo „dėmesiu“ A.Klimaitis „pagerbė“ ir „XXI amžių“.

"Tremtinio" duomenimis, be žiniasklaidos ir visuomeninių organizacijų, 2006 metais trečiaisiais asmenimis jis yra apkaltinės ir Sausio 13-ajų žuvusių Nepriklausomybės gynėjų artimuosis: S. Asanavičienė, Krivickus, Gerbutavičius ir Juknevičius, disidentė Nijolė Sadūnaitė, legendinio partizano Daumanto broli Antaną Lukšą, istoriką Arvydą Anušauską, signatarą Juozą Karvelį, Atkuriama Seimo narę Zitą Šličytę, LRT tarybos pirmininką Romą Pakalnį...

Vasario 2 d. Vilniaus apygardos administracinis teismo sprendimą per 14 dienų dar gali apskursti Liustracijos komisija, kurios pirmininkė Dalia Kuodytė žurnalistams teigė priimsianti sprendimus, kai susipažins su teismo sprendimu.

Ingrida VĒGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Vilkolakiai iš GRU

Berijos laikais, žiauriai kankinami slaptose kalėjimuose, vėliau išsiunciama į negyvenamas vietoves, "sukraunam" po 3–5 ir galingais užtaisais susprogdinami. Neleika net pelenų...

Paskutiniai metais žurnalistų, bankininkų bei kitų Kremliai neįtinkančių žmonių žudymas vykdomas GRU, FST ir Vidaus reikalų ministerijos specialiųjų būrių rankomis. "Mes kol kas tiksliai nežinome, kas Londone nužudė buvusį saugumo karininką A.Litvinenką ir kas tiesiogiai davė įsakymą. Tačiau matant, kas vyksta Rusijoje šiandien, neįmanoma atmesti versijos, kad šiai ir panašias žmogžudystes išvykdė specialiosios tarnybos. Tuo labiau kad per kelis mėnesius iki A.Litvinen-

kos nužudymo, prezidentui V.Putinui pareikalavus, Valstybės Dūma leido specialiosioms tarnyboms vykdyti "specialias operacijas", tai yra fiziškai susidoroti su "valstybės priešais" ir užsienio šalių teritorijoje", – pabrėžė I.Korolkovas.

Sis "Novaja gazeta" išspausdintas straipsnis gana išsamus ir jame pateikti faktai apie FST ir GRU vykdomas specialias užduotis sukrečia. Baigiant konstatuojama: "Pateikti faktai visiškai leidžia teigti, kad nepaisant Konstitucijos ir įstatymų, specialiosios tarnybos ir jų įdiegti "fondai" turi nepaprastus įgaliojimus. Per savo nelegalias ar pusiau legalias struktūras specialiosios tarnybos tapo vienos iš pagrindinių

valstybės valdymo elementų. Jos įgavo tokią didžiulę jėgą, kuri kelia pavoju ne tik visuomenei, bet ir kiekvienam pilieciui. Galbūt net pačiam prezidentui. Kaip Rusijos pilietis, – rašo Igoris Korolkovas, – aš reikalauju iš Generalinės prokuratūros, Federacijos ir Saugumo tarybų prie Rusijos prezidento bei iš partijos prezidento: rimtai ir atsakingai ištirti niekieno nepaueigus pranešimus, ar yra slaptas vyriausybės nutarimas, kuriuo specialiosioms tarnyboms suteikti visi įgaliojimai, prisidengiant kova su nusikalstamumu, naudoti vadinamus netradicinius susidorojimo su nepalankiais žmonėmis metodus; ar iš tiesų galioja Federalinės saugumo tarnybos (KGB įpėdinės)

ir Vidaus reikalų ministerijos parengta speciali instrukcija, nurodanti, kokiai būdais likviduoti neparankius asmenis; nustatyti ir paskelbti visuomenei, ar egzistuoja specialūs daliniai, sukurti pagal slaptą vyriausybės nutarimą, bei paskelbti visuomenei specialių dalinių slaptas veikimo instrukcijas."

Tačiau vargu ar Kremlius

išgirs ir reaguos į tokį laikraščio "Novaja gazeta" raginimą.

Greičiau gali būti atvirkšciai. Anot vieno rusų žurnalisto, I.Korolkovas dėl

savo paskelbtų, kelis metus trukusiu saugumo tarnybų veiklos tyrimų, įrodžiusių jų glaudžių ryšį su nusikalstamu pasauliu, gali susilaikti tokio pat kaip ir kolegės

Anos Politkovskajos likimo.

Juk ne pirmas ir ne paskutinis kartas.

Jonas BALNIKAS

Dirbame ateinančioms kartoms

Sausio 26 dieną Panevėžyje, Pedagogų švietimo centro salėje, įvyko apskrities mokyklų istorijos mokytojų konferencija „Lietuviai tautos pasipriešinimo istorija“. Ją surengė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sąjungos Panevėžio filialas. Pranešimus skaitė istorikas prof. Antanas Tyla, doc. Romas Batūra iš Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir LGGRT centro Atminimo programų skyriaus vadovė Dalė Rudienė. Konferencijoje dalyvavę miesto ir rajono mokytojai bei būrys moksleivių abiturientų išklausė pranešimus apie lietuvių tautos kovas už laisvę nuo seniausių laikų iki Sajūdžio, apie šiuų laikų darbus saugant istorinę atmintį ir atminimą.

Konferencijoje dalyvavo LR Seimo narė V. V. Margevičienė, LPKTS sekretoriato vedėja O. Tamošaitienė, LLKS prezidiumo pirmininkas J. Čeponis, kiti svečiai.

Konferencija Panevėžyje – mažtė dalelė LPKTS veiklos, vykdomos visoje Lietuvoje. Svarbu, kad vis daugiau mokytojų ir moksleivių domisi tautos istorija, kovomis už laisvę, kad kalasi patriotiškumo daigai. Ir rengėjai, ir klausytojai esame nuoširdžiai dėkingi pranešimus skaičiusiems svečiams, konferenciją padėjusioms surengti Panevėžio pedagogų švietimo centro direktorei Astai Malčiauskenei ir Birutei Šinkūnaitei, už paramą – UAB „Aukštaitijos vandenys“.

Galbūt daugeliui iškyla klausimas: kodėl buvę politiniai kalinių ir tremtiniai organizuoja tokius renginius, imasi to, ką turėtų daryti Švietimo ministerija, apskričių Švietimo skyriai?

Paaiškinti galima paprastai: privilome tai daryti. Tai mūsų pareiga, sąžinės reikalas. Tai lyg kryželiai kapų

kauburėliams, išbarstytiems nuo Kamčiatkos, Magadano rytuose, iki Belomorkanaloo, Kareljos vakaruose, nuo Laptevų jūros ir Vorkutos šiaurėje, iki Kazachstano stepių, Aralo jūros pietuose. Mes norime, kad mokytojai, moksleiviai, jaunimas žinotų savo tautos istoriją. Tikrą, teisingą, o ne tokią, kokią pagal valstybės prieš ir tautos išdavikų užsakymą parašo kai kurie parsiduodantys istorikai. Matydami spaudoje, televizijos, radijo laidose istorinius įvykius, traktuojamus prasilenkiant su tiesa, kai Vyriausybėje, prezidentūroje ir kituose valdžios sluoksniuose Laisvės kovą dalyvai susyginami su okupantų talkininkais, mes negalime nesipriešinti melui. Nacių propagandos šefas yra sakės, kad šimtą kartų pakartotas melas virsta tiesa, todėl privalome šimtą kartų kartoti tiesą, kad ji neviršt melu. Buve politiniai kalinių ir tremtiniai – gyvieji istorijos liudytojai, iškentėję tremtį, lagerius, tévų, brolių ir seserų žūtį švietimoje šalyje ir partizaninėje kovoje, negali nesirūpinti istorinio atminimo išsaugojimu. Todėl rengiame žygius partizanų kovą takais, atstatome žemines, statome paminklus ir kryžius, kviečiame į saskrydžius, dainų šventes, steigiamo muziejus, rašome atsiminimus, rengiame konferencijas. Neprašomi ir neraginami darome tai, kas svarbu mūsų tautos istorijai.

Mes – išeinanti karta, tačiau norime, kad nuo amžių iš kartos į kartą perduodamas laisvės troškimas neblėstu, kad sustiprintas tremtinių, lageriais ir partizanų krauju išliktų ainių atmintys kaip tévnės laisvės garantas.

**Algirdas BLAŽYS,
LPKTS Panevėžio aps.
koordinatorius**

TS PKT frakcijos ataskaita kauniečiams

Vasario 3 d. Kaune, LPKTS būstiniuje, įvyko TS PKT frakcijos Kauno skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija. Konferencijos dalyviai aptarė nuveiklus darbus, savo veiklą artinant rinkimams į Kauno miesto savivaldybės tarybą. Konferencijoje dalyvavo ir pasiskė LR Seimo nariai – prof. Arimantas Dumčius, Vincė Vaidevutė Margevičienė, Kazimieras Starkevičius, TS Kauno sueigos tarybos pirmininkas Andrius Kupčinskas, TS Kauno sueigos tarybos pirmininko pav. Raimondas Kaminskas.

Andrius Kupčinskas konferencijos dalyvius supažindino su rinkimų kampanijos strategija ir išreiškė viltį, kad TS Politinių kalinių ir tremtinų frakcija, turėdama tokį stiprų ir gausų užnugari – visuomeninę organizaciją LPKTS – gali turėti įtakos rinkimų sekmei. Buvo pristatytai PKT frakcijos TS sąraše įregistruoti kandidatai į Kauno miesto tarybą: Gėlytė Treikauskienė, Juozas Savickas, Margarita Staniulytė, Vladas Sungaila ir Serapinas Kitkauskas. Jie sulaukė konferencijos dalyvių klausimų apie gebėjimą atstovauti rinkėjams bei apie as-

menines jų nuostatas ir tikslus siekiant miesto savivaldybės tarybos nario mandato.

TS PKT frakcijos tarybos pirmininkė V. V. Margevičienė savo ataskaitoje pažymėjo, kad frakcija, įkurta 2004 metais, aktyviai įsitraukė į LR Seimo rinkimų kampaniją ir iš septynių TS narių, rinkimus laimėjusių Kauno mieste vienmandatėse apygardose, trys frakcijos nariai gavo parlamentarų mandatus. Tai prof. A. Dumčius, prof. V. M. Čigrijienė ir šios ataskaitos autorė. V. V. Margevičienė pabrėžė frakcijos būtinumą testi aktyviai rinkimų kampanijos į miesto savivaldybės tarybą veiklą ir siekti, kad ateityje vis gausiau dalyvautų buvusių politinių kalinių ir tremtinų atstovai. Frakcija turi didžiulį rezervą – visuomeninę organizaciją LPKTS, su kuria būtina palaikyti vienalyti organinį ryšį ir vystant politinę veiklą laikyti pagrindine atrama.

Konferencijos dalyviai naujai išrinktai frakcijos tarybai vadovauti kitą kadenciją patikėjo Seimo narei Vincentei Vaidevutei Margevičienei. **Vytautas GULIOKAS**

Balninkuose pagerbtii partizanai

2006 m. gruodžio 15 d. partizanų pagerbtii Balninkus susirinko balninkiečiai ir svečiai. Anksčiau atvykusieji vaikščiojo po miestelį prisimindami to laikotarpio išgyvenimus ir Balninkų istoriją.

Balninkų miestelis įsikūręs Molėtų rajone tarp Alaušų ir Piršeno ežerų, 20 km į šiaurės vakarus nuo Molėtų ir 25 km į šiaurės rytus nuo Ukmergės, prie Anykščių–Želvos kelio. Rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą Balninkų (Balnikė) vardas paminėtas 1338 m. lapkričio 1 d. DLK Gedimino ir Livonijos ordino magistro prekybos sutartyje (Gedimino laiškai V, 1966 m.). 16 a. antroje pusėje karalius

Š. Mišiomis už žuvusius partizanus, kurias aukojo Balninkų klebonas knygias Rimantas Laniauskas. Šv. Mišių metu giedojė Ukmergės kultūros namų moterų choras „Tremtinys“ (vad. Julija Juodienė). Po pamaldų bažnyčioje buvo pašventintas atkurtas Balninkų herbas: raudoname fone aštunikampė sidabrinė žvaigždė.

Iškilmes tėsesi Balninkų partizanų muziejuje, kuriam eksponuojamos Balninkiečių laisvės rinktinės ir DKA B rinktinės partizanų nuotraukos. Muziejaus atidarymo metu kalbėjo atkurtos Didžiosios Kovos apygardos vadų dim. kpt. Augustinas Švenčionis ir viena iš muziejaus įkūrėjų – Kauno kolegijos dėstytoja J. E. Strazdienė.

Svečiai apžiūri atidarytą partizanų muziejų

Atidengta ir pašventinta atminimo lenta Balninkų pagrindinės mokyklos mokytojams ir mokiniams, žuvusiems už Lietuvos laisvę

kams Magdeburgo miesto teises, antispaudą ir herbą, o 17 a. Balninkuose buvo pastatyta pirmoji medinė Romanos Katalikų bažnyčia. 1910 m. pastatyta nauja dvibokštė mūrinė Šv. Stanislovo bažnyčia, stovinti ir šiandien. Prie parapijos buvo įsteigta mokykla, joje 1781 m. mokėsi 31 mokinys. Po 1863 m. sukilimo mokykla buvo uždaroma. Balninkai priklausė Ukmergės aps. ir buvo valsčiaus centras. Jame 1923 m. gyveno 614 gyventojų.

1941 m. Sovietų sąjungos ir Vokiečių karo išvakarėse balninkiečiai sukių ir, dar karui neprasidejus, Balninkai buvo išvaduoti iš sovietų okupacijos. 1944–1945 m. Balninkų apylinkėse buvo Balninkiečių laisvės rinktinės pasipriešinimo centras.

Pagerbimo iškilmės prasidėjo

Vėliau prie Balninkų pagrindinės mokyklos buvo atidengta atminimo lenta Balninkų mokyklos mokytojams ir mokiniams, žuvusiems už Lietuvos laisvę. Dainavo Ukmergės kultūros namų moterų choras „Tremtinys“ ir Šaulių sąjungos Kauno rinktinės vyrų choras „Trimitas“ (vad. karys savanoris Jurgis Strazdas). Atminimo lentą atidengė ir trumpai kalbėjo atminimo jamžinimo organizatorius KTU doc. Kazys Strazdas. Juodo granito atminimo lentoje jamžinti 29 Balninkų mokyklos mokytojai ir mokiniai, žuvę už Lietuvos laisvę.

Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio tarnybos prezidiumo pirmininkas dim. plk. Jonas Čeponis džiaugėsi atsiradusi dar vienu atminimo kampeliu.

Kazys STRAZDAS

2007 m. vasario 9 d.

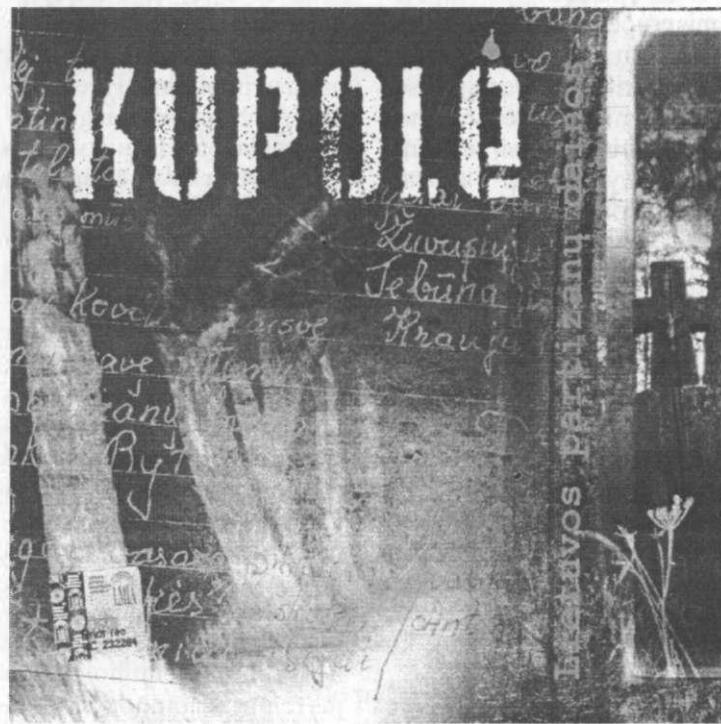
Tremtinys

Nr. 6 (740)

5

Lietuvos partizanų dainos

Lietuvos veterinarijos akademijos folkloro ansamblis „Kupolė“, gyvuoja 23 metus, išleido kompaktinę plokštelynę „Lietuvos partizanų dainos“. Joje – autentiškos Dzūkijos krašto dainos, gimusios tragiškiausiu Lietuvai laikotarpiu – partizaninio karo metais. Tarp dainų įpinta ištraukų iš Dainavos apygardos partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago „Daugelkrito sūnų“ ir poeto Roberto Keturakio „Kulka Dievo širdy“ knygų.

„Kupolė“ ansamblis nariai dešimt metų rinko dainas, prisiminimus, pasakojimus Dzūkijos gyvenvietėse, miesteliuose bei miestuose ir visa po šapelį krovė į ansamblio repertuarą. Žmonės, menantys tragiškus pasipriešinimo laikotarpio įvykius, mielai dalijosi prisiminimais, dainavo to meto dainas. Jose mini mi Dainavos apygardos partizanų vardai – Žaibo, Sermukšnio, Putino, Šilo, Rugio ir kitų. Ypač daug dainų ansambliečiai surinko apsilankę Merkinėje, Perlojoje, Pivašiūnose, Druskininkuose bei šių miestelių apylinkėse. Ne vieną dainą jie įrašė apsilankę pas Anele Budrevičienę, gyvenančią Skraičionių k., netoli Pivašiūnų, pas Mariją Stoškienę iš Burokaraisčio k., netoli Perlojos, pas (jau Anapilin iškeliaus) Julij Kvaraciejų iš Jonionių kaimo bei kitus. Visi jie širdyse nešioja skausmą, nes Dainavos krašto žemė sodriai persunkta jų tėvų, sūnų ir dukterų krauju.

Dainas ir prisiminimus rinko „Kupolė“ ansambliečiai Daiva ir Tautvydas Bradauskai, Ieva Pečiukaitė bei kiti. Išvykas vasaros atostogų me-

labai šiltai priima. Juk visoje Lietuvoje vakaraus dainuodavome: „Laukus miškus ir pievas/ Apgaubė sutema,/ Močiutė gailiai verkė/Sūneli leidama“... Arba – „Ką lig šiol globojo girios/ Tie stos ginti Lietuvos.“

Kompaktinėje plokštelyje kai kurios dainos skamba dzūkiška tarme. Tai suteikia joms autentiškumo, o to krašto žmonėms – labai priimtininos.

Pasak ansamblio vadovo Antano Bernatonio, planuojama išleisti ir linksmesnę kompaktinę plokštelynę. Jau nemažai surinkta ir dar renkama dainušką apie kolchozų kūrimą, stribus, žmonių vargus „sovietinio rojaus“ metais... Ir visos jos – su gera humoro doze.

Kompaktinė „Kupolė“ plokštelyje „Lietuvos partizanų dainos“, kurioje 35 kūriniai (kartu su teksta) – puiki dovana neabejungiesiems Lietuvos praečiai, kai mūsų tévai ir senoliai su ginklu rankose kovojo tikėdami pergale. Jie dainavo, nes buvo jauni, tikėjo, kad jų kova prasminga ir šventa. Apie tai kūrė dainas. Jas vadino Vilties dainomis.

Aušra ŠUOPYTĖ

Skleidžiantis laisvės idėjas

Sausio 19 d. Alytuje buvo minimas Laisvės kovų muziejaus įkūrimo 10-metis

1989–1993 m. Alytuje veikė Vytauto Ledo vadovaujama sąjūdiečių grupė, pavadinama Dzūkų rezistencijos istorijos tyrimo grupė. Buvo renkamos Lietuvos kariuomenės, partizanų nuotraukos, prisiminimai; Juozas Kuznickas išsaugojo A. Ramanausko-Vanago archyvą su paties darytomis nuotraukomis, Pranas Eidukynas – Dzūkų rinktinės Kęstučio tévonijos archyvą. Jau 1990 m. buvo išleistas Vytauto Ledo ir Henriko Rimkaus partizanų dainų rinkinys „Sušaudytos dainos“.

Prie pilietinio ugdymo daug prisidėjo Alytaus SKAT rinktinė. 1993 m. buvo surengtas seminaras „Partizaninis karas“, atstatytos partizanų žeminės Varėnos r. Jackonių, Kasčiūnų kaimuose. Mokyklose organizuotos viktorinos „Ką žinai apie Lietuvos kariuomenę“. 1996 m. surengtas seminaras „Kovojančių Lietuva 1944–1953 m.“ 1996 m. buvę partizanai surengė tris ekspedicijas „Partizanų takais“. Pagal surinktą medžiagą išleista knyga „Dainavos apygardos partizanų takais“.

1997 m. sausio 17 d. Alytuje, Ulonų g. 14a, KASP 1-osios rinktinės 120 kvadratiniai metrų patalpose buvo įsteigtas Laisvės kovų muziejus. Is

sukauptu eksponatų, atspindinčių ryškiausius 20 a. Lietuvos istorijos įvykius, parengtos ekspozicijos: Lietuvos kariuomenė 1918–1940 m., kovos dėl nepriklausomybės, 1944–1953 m. partizaninis karas Dzūkijoje ir visoje Lietuvoje, Atgimimo laikotarpis – nepriklausomybės siekiai. Šiuo metu muziejuje yra 357 vienetiniai neįkainojamos vertės istoriniai eksponatai, o iš viso jų sukaupta beveik du tūkstančiai.

Muziejaus atidarymo metu Svečių knygoje pirmasis paliko įrašą tuometinis LR krašto apsaugos ministras Česlovas Stankevičius: „Aš labai džiaugiuosi, kad alytiškiai nesėdėjo sudėjė rankų, bet patys išrengė patalpas. Man ypač džiugu buvo aplankytī muziejū, kuriame atispindi garbinčia Dzūkijos karių savanorių kovų istorija.“

Muziejas nuolat gausiai lankomas Alytaus miesto ir rajono mokyklų moksleivių ir mokytojų, karių, šaulių, užsieniečių delegacijų. Vien lapkritį muziejų aplakė 16 mokyklų moksleivių ekskursiją. Šiam muziejuje prieš kelerius metus lankėsi ir Amerikos ambasadorius Lietuvoje Stephenas D. Mallas. Savo padėkos laiške ambasadorius rašė: „Man nepaprastai įdomu bu-

vo išgirsti apie sunkias partizanų kovas, jų patyrimus, išgyvenimus bei įvairias ryšio priemones rezistencijos metu. Sie vyrai ir moterys buvo iš visų visuomeninių sluoksninių, narsiai kovojo ir žuvodar visus vienijusio tikslu – vardan Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės (...) Lietuvos patirtis – tai pavyzdys, skleidžiant laisvės idėjas po pasaulį.“

Sausio 19 d. iškilmingai paminėjome KASP Dainavos apygardos 1-osios rinktinės Laisvės kovų muziejaus įkūrimo dešimtmetylį. Šventėje dalyvavo: Alytaus miesto mero patarėjas Aleksandras Kirilovas, Alytaus savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjas Vytautas Valūnas, KASP vadas plk. Antanas Plieskis, DLE Jonušo Radvilos mokomojo pulko vadas plk. Arūnas Dudačius, Vytauto Didžiojo karo muziejaus direktoriaus pavaduotojas Arvydas Pociūnas, savanorio Artūro Sakauskio, 1991 m. sausio 13 d. žuvusio prie parlamento, tėvai, Alytaus mokyklų direktoriai, mokytojai ir kiti. Dalyvavę švietimo, kariuomenės atstovai itin įvertino muziejaus darbą politinio, patriotinio ugdymo srityje.

**Kazimieras SAVIČIUS,
muziejaus vadovas**

Prisiekę Tėvynei

1944 m. vasario 16 d. generolas Povilas Plechavičius, kalbėdamas per radijų, paragino stoti į kuriamą Vietinė rinktinę. Aš tuo metu dirbau Jurbarko amatų mokykloje meistru. Kitą dieną nedvejodamas atsiliepiau į kvietimą, ir kaip daugelis mano bendražygiai, stoju į eilę registravimo punkte. Prisimenu keletą savanorių. Tai – Bronius Janušauskas, Antanas Janušauskas, Stasys Stanevičius, Pranas Račiūnas, Juozas Dimačius, Justinas Garšva, Antanas Balnis, Juozas Jarmalavičius, Antanas Bendžaitis, Kazys Šimkus. Pastarasis buvo Marijampolės karos mokyklos kariūnas. Išėjės iš mokyklos buvo partizanas, o vėliau – Jurbarko krašto Aido būrio vadas, slapyvardžiu Liudas. Patekės į pasalą žuvo 1946 m. lapkričio mén. Jurbarko r. Globių miške.

Tuo pat išvykome į Seredžiaus kareivines, kurios buvo pastatytos ant Dubysos šlaito. Čia gyvenome, mokėmės ir davėme priesaiką Tė-

vynei. Prisiekėme Seredžiaus bažnyčioje. Priesaikos žodžiai buvo paimiti iš nepriklausomos Lietuvos karių priesaičios. Kai skaitė Jos žodžius, reikėjo dešinės rankos du pirštus išskelti aukštyn. Kaip pradėjo skaityti į mūsų priesaiką vokiečių karininkų liepimu įterptus žodžius: „Padésime didžiajam reichui“, be jokios komandos visų rankos, pakeltos priesaikai, nusileido...

Tai buvo meilės Tėvynei ženklas. Vokiečiams tokis mūsų elgesys, žinoma, nepatiko. Po priesaikos ceremonijos grįžus į kareivines, tuo buvo atnešti lapeliai su išspaustintu priesaikos tekstu ir kiekvienas turėjo jį pasirašyti. Bet ir šiuo atveju radome išeitį. Išbraukėme žodžius „Prisiekui didžiajam reichui“. Mes, Viečinės rinktinės savanoriai, davę priesaiką Tėvynei, iki šių dienų jos nesulaužėme.

Pirmasis kovos krikštas
Seredžiuje buvo mokomi

309 ir 310 batalionų savanoriai. Kai į Seredžių atvažiavo gen. Povilas Plechavičius, visi buvome išrikuoti kareivinių teritorijoje. Ir štai pamatėme ateinant gen. P. Plechavičių su mūsų vadais. Tai buvo aukštatas, tiesus, žilstelėjusia barzda, vilkintis Lietuvos kariuomenės generolo uniforma vyras. Jis praėjo pro vienas garbės rikiuotės savanorių kolonas. Kai kuriuos savanorius generolas pakalbino. Poiškilmingos rikiuotės buvo duota komanda būti kareivinėse, nes generolas žadėjo pasidomėti, kaip mes gyvename.

Kai atejo į mūsų kareivinių trečią aukštą, savanoriai generolas uždavė daug įvairių klausimų. Priėjo ir prie mūsų, paklausė, kas guli gultų trečią aukštę. Aš atsakiau: „Tamsta generole, eilinis Kazys Giedraitis“. Generolas paklausė: „Ar nebijai nukristi, broli?“ Atsakliau, kad nebiju. Tai buvo griežtas, tvirtos valios žmogus. Joveidas buvo išvagotas randų kautynėse su okupantais.

Ypač įstrigo į atmintį 1944 m. šv. Velykų rytas.
(keliamai į 6 psl.)

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo pranašas

(atkelta iš 1 psl.)

Siame rinkinyje aiškiai pa-
sireiškė Bernardo Brazdžio-
nio katalikiška ideologinė
nuostata, kurios nepraradovi-
same savo gyvenimo kelyje. Ji
vis augo, tobulėjo, įtaigėjo,
pasipildydama aiškiais patrio-
tiniais motyvais, Tėvynės vaiz-
dais, tautos išlikimo rūpesčiu.
Tai akcentavo ir mūsų litera-
tūros tyrinėtojas Vytautas
Kubilius: „Tautos likimas po-
etui buvo ir liko pagrindinis
būties klausimas. Jei nebeliks
tautos, ko verta viso pasaulio

Kauno Taikos prospektے puo-
šia skulptorės Virginijos Ba-
bušytės-Venckūnienės 2003
metais poetui sukurtas paminklas. Ambasadorius dr.
Vytautas Dambrava poetą
pavadinė „Viešpaties ir lietu-
vių tautos riteriu, visu protu,
visa širdimi ir visomis jėgomis
kovojujus už Dievą ir jo lietu-
vių tautą“. Šią mintį tarsi pra-
tęs Bernardą Brazdžionį pa-
lydėdamas į Tėvo Amžinuo-
sius namus arkivyskupas Sig-
antas Tamkevičius: „Šis tauro
sielos žmogus pranašiškai

kvietė Lietuvą į
prisikėlimą,
garbingai atlik-
damas savo,
kaip krikščio-
niškųjų ir tautinių
vertybų skelbėjo,
misija.
Savo kūry-
boje jis liudijo
ne tik estetines

ir etines vertynes, bet ir tautos
išlikimo ir tvirtėjimo pasaulyje
Evangeliją. Per jo žodį su-
prantame dalijimosi su kitais
prasmingumą“.

Poetas dalijosi ne tik savo
poetiškos sielos dalele, jos at-
spindžiai, palikdamas mums
dideli vertyninė aruodą. Jis rū-
pinosi, kad kiekvienos lietu-
viškos mokyklos mokiniai ži-
notų savo šaknis, kad jų širdy-
se ir protuose būtų gyva Lietu-
vos istorija.

Minint Poeto jubiliejinių
Gimtadienį kiekvienam derė-
ti pasitikrinti Tėvynės gyvy-
bingumą savo širdyje, ryžtis ją
saugoti bei puoselėti – ji vie-
nintelė šioje žemėje.

Ypač reikšminga mūsų
dienomis turėtų būti išsaugoti
Poeto idealo gyvybingumą
ir jį daiginti jaunimo širdyse.
Gražu, kad ne viena mokykla
rašytojo minėjimą, jo kūrybos
ir gyvenimo kelio tarpsnių
nagrinėjimą įrašė į savo tautini-
o pilietinio ugdymo progra-
mas. Tačiau svarbu, kad tai
nebūtų tik vienkartinis įrašas
be platesnio ir gilesnio žvilgs-
nio. Bernardo Brazdžionio
gyvenimo legenda nuolat tu-
rėtų būti siejama su neįkainojama
Lietuvos laisvės kaina,
su žinomo ir nežinomo Lietu-
vos kareivio kapo atminimu,
su tais, kurie žuvo, kad mes
būtume, kad būtų Lietuva.

Jo jubiliejinių Gimtadienį
dar ilgai minės Lietuva. Tegul
poeto – tautos prisikėlimo
šauklio – geroji dvasia visada
plazdena mūsų širdyse.

Zigmas TAMAKAUSKAS

(atkelta iš 5 psl.)

Bataliono trimtininkas
grandinės Burba mus pažadi-
no 3 val. ryto. Rytas buvo la-
bai tylus, trimito garsai iš pra-
džių skambėjo labai tyliai
Dubysos šlaituose ir palaips-
niui stiprėjo, kol visi pabudę
atsikéléme ir pradėjome
ruoštis į Velykų Prisikėlimo
šv. Mišias.

Pamaldo vyko Sere-
džiaus bažnyčioje. Grįžę į
kareivines, radome jau pa-
ruoštus velykinius pusryčius
su margučiais.

Po Velykų buvome atpluk-
dyti garlaiviu į Kauną, o iš ten
traukiniu nuvežę į Varėnā.
Ten gavome pirmajį kovos
krikštą su Armija krajova –
man buvo persauta dešinioji
ranka, o dešimtys mūsų karių
žuvo, du ligoninėje nuo žaiz-
dų mirė. Kautynių metu pra-
šeime vokiečių sunkvežimių
atvežti daugiau karių į Kania-
vos kaimą, kur vyko kautynės.
Tačiau vokiečiai mums sunk-
vežimių nedavė. Pagalba bu-
vo suteikta, bet reikėjo eiti
pėstiems, su pilna kautynių
apranga. Tokių vokiečių elgesį
įvertinome neigiamai. Kai jų
atramos punktas užpuldavo
Armija krajova, mes neidavome
vokiečiams į pagalbą. Vokiečiai
mums nutraukė maisto tiekimą.
Prisiėjo maitintis iš sandėliuose turimų atsargų.

Vokiečiai reikalavo pasiduoti

Atėjo mūsų nuginklavimo
metas. Tuo metu buvome iš-
siskę apkasus ir bunkerius
apie savo kareivines. Tačiau
mūsų jėgos buvo labai ribotos
ir silpnos, nes turėjome pran-
cūziškus ginklus.

Su 309 bataliono 1-osios
kuopos vadu kpt. Čeponių iš-
plėšėme ginklų sandėlį. Visi
turėjome po 800–1000 šovinių
ir po 4–6 granatas. Taip
apsiginklavę, naktį, su pilna
kautynių apranga, pasitraukėme
iš Varėnos miškus. Bet
mus miške pasivijo bataliono
vado mjr. Misevičiaus adju-
tantas. Mjr. Misevičius, kiek
supratome, norėjo, kad pasi-
duotume vokiečiams su gink-
lais. Adjutantas per davė batali-
onu vado mjr. Misevičiaus
išakymą kuo skubiau atvykti
pas jį. Kpt. Čeponis paklus-
batalionu vado išakymui ir iš-
vyko, o mums pasakė slapta-
žodį ir perspėjo: „Jeigu kas

nors ateitį pas jus ir nežinotų
slaptažodžio, šaukite į tą žmo-
gų“. Kai kapitonas išėjo, bu-
vo tamši naktis. Grįžęs pas-
mus, jis pasakė, kad turime
vykti į kareivines. Kai tai pa-
darysime, jis vėl turės eiti pas
bataliono vadą. Taip ir pada-
réme. Kareivinėse mums ku-
pos vadas liepė eiti gulti nenu-
sirengusiems, šautuvas turėjo
gulėti šalia. Išeidamas kapito-
nas pasakė: „Aš jūsų, vyrai,
neapvilsiu“. Mes juo tikėjome.

Mes juo tikėjome. Po kurio laiko grįžęs pa-
sakė, kad bataliono vadas išpėjo neišvesti kuopos, ant-
raip – kapitonas būsiušas sušau-
dytas! Bet kapitonas pasakė:
„Vyrai, pasiskirstykite mažo-
mis grupelėmis taip, kad jų na-
riai būtų kilę iš vienos vete-
vės, išsirinkite vyresnijų ir iše-
kite į mišką prie Varėnos.
Mes, jurbarkiečiai, susibūrē-
me į 30 vyrų grupę. Vadovau-
ti išrinkome viršilą iš Žemai-
tijos. Karininkai, kpt. Čepo-
nio nurodymu, kareivines tu-
rejo palikti paskutiniai.

1944 m. gegužės 16 ar 17 d.,
tiksliai neprisimenu, beau-
tant rytui, palikome Varėnā ir
pasitraukė į mišką.

Viršila nurodė vieną va-
landą eiti, o 10 minučių ilse-
tis, nes buvo sunku žygioti su
pilna mūšio apranga. Vidur-
dienį vokiečių šarvuociai ap-
supo mūsų kareivines, bet ten
rado tik kelis kareivius, kuriuos
internavo.

Mums bežygiuojant Varė-
nos miškais pasigirdo lėktuvų
ūžesys. Viršila davė komandą
sustoti prie didelių medžių ka-
mienų ir nejudėti. Lėktuvai
persekojo mūs visą dieną.

Nakvojome Dzūkijos ūkininko
daržinėje, ant šieno pasi-
klojė kariškas milines. Papus-
ryciavę tėsėme kelionę į gim-
tajį Jurbarką. Mums labai pa-
dėjo žmonės, pasakydavo, jeigu
kur nors pasirodydavo vokiečiai.

Namų link

Diena po dienos tolome
nuo Varėnos. Dera prisimin-
ti Butrimonių kooperatyvo
vedėją, kurio daržinėje ant
šieno nakvojome, o ryta jis su-
ruošė dideles vaišes mūsų gar-
bei, palinkėjo sekmingai pa-
siekti gimtuosius namus. Tą
dieną mums reikėjo pereiti

Renkami istoriniai duomenys

Vilniaus miesto vyriausiasis policijos komisariatas steigia policijos informacinių kabinetų. Kurdamis jo ekspoziciją siekiame išprasminti policijos institucijos pokyčių procesą, istorinių kultūrinių tradicijų bei profesinių vertybų testinumą ir perimatumą, norime gerinti policijos įvaizdį ir prevencinę veiklą, stiprinti policijos ir visuomenės tarpusavio supratimą ir są-
veiką. Policijos informacinių kabinetų kūrėjus domina prieškario Lietuvos policijos istorija.

Igyvendindami minėtus siekius prašome galinčiuosius suteikti minėto turinio infor-
maciją kreiptis į Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato Organizacinio skyriaus
Viešųjų rysių poskyrio specialistą Kęstutį Bagdoną adresu: Birželio 23-iosios g. 10, Vil-
nius, arba tel. 8 686 66423.

Nuoširdžiai dėkojame.

Prisiekę Tėvynėi

Jiezno–Alytaus plentą ties
Vėžionių mišku. Labai padė-
jo vienas dzūkas, vedęs mus
apie 15 kilometrų. Ant plento
kas 15 kilometrų buvo vokiečių
postai – po tris kareivius su
kulkosvaidžiais. Tik vakarop mūsų žvalgas dzūkas pastebėjo, kad vienas postas nuimtas. Tik tada perėjome tą plentą, kurio abiejose pusėse miškas buvo iškirstas. Pradėjome sudėtingą kelio dalį Prienų link. Prienų rajone buvo labai daug vokiečių repatriantų, kurių mums reikėjo saugotis. Todėl šioje kelio daileje mums teko net tris kartus keltis per Nemuną, kad nesudurtume su vokiečiais. Teko eiti naktį, nes 30 kareivių būriui pasislėpti nuo vokiečių buvo neįmanoma. Prienų rajoną perėjome sekmingai. Toliau žygiamome Išlaužo link, o po to – Garliavos–Zapyškio kryptimi.

Suvalkijos žmonės nuo
dzūkų skyrėsi kaip dangus
nuo žemės. Dzūkai mus vai-
šindavo šaltu rūgusių pienu su
bulvėmis ir kuo tik turėdavo,
o Suvalkijoje vienoje vietoje
reikėjo nuplėsti spyną nuo šulinio,
kad galėtume atsigerti
vandens ir prisipilti kariškas
gertuvės. Labai išvargė ir išse-
kė pasiekėme Jurbarko apy-
linkes, iš kitos Nemuno pusės,
apaugusios mišku. Miške te-
ko laukti nakties, nes vieškelis
ėjo netoli Nemuno. Pradėjus
temti, atėjome prie Nemuno.
Valtyje pastebėjome žvejų.
Jis mielai sutiko perkelti mus
per Nemuną ties Molynės kai-
mu, netoli Skirsnemunės.

Į savo namus bijojome eiti-
užėjome pas kaimynus. Manė-
me, kad vokiečiai gali sekti
tuos namus, iš kurių vyrai iš-
sioriai išėjo į Vietinę rinktinę.

Namuose negalėjome ra-
miai gyventi, nes vėl reikėjo
slapstytis nuo vokiečių. Mat
gimusius 1923–1926 m. virus
gaudė ir vežė į Reicho darbo
tarnybą Vokietijoje. Po sovie-
tų okupacijos Jurbarke toliau
dirbau Amatų mokykloje ga-
mybinio mokymo meistru.

1948 m. pradžioje mane
suėmė, mat dirbdamas Ama-
tų mokykloje, rėmiau partiza-
nus: taisydavau jų ginklus,
rinkdavau iš ūkininkų maistą.

Kazys GIEDRAITIS

2007 m. vasario 9 d.

Tremtinys

Nr. 6 (740)

7

Mokytojas

Vasario 13 d. sukanka 110 metų, kai gimė mokytojas tremtinys Antanas KARANAUSKAS

Prieš 110 metų ūkininkai Veronika ir Mykolas Karanauskai, gyvenę Leliūnų k., Debeikių valsč., Anykščių r., susilaukė šešto vaiko – jauniausio savo sūnaus Antanėlio. Vyriausia duktė ištekėjo už turtingo ūkininko į Južintus, vyriausias sūnus Jonas liko tévo ūkyje, kiti du sūnūs išvažiavo į Ameriką užsidirbtį. O jauniausiam teko piemenauti, vėliau pusberniauti brolio ir sesers ūkiuose.

Tuo metu kaimo arklius paaugliai ganydavo vadina-mose naktigonēse. Taip vieną kartą naktigoniaujant Antanėlis suprato, kad privalo ieškoti kitokio gyvenimo kelio. Užsidirbęs keliolika litų išvyko mokyti, baigė mokytojų kursus ir pradėjo dirbtį Šlavėnų pradinėje mokykloje, Anykščių valsč., Utenos aps. Viename kambaryje – klasėje mokėsi apie 40 keturių skyrių vaikų, reikėjo tuo pačiu metu visiems duoti užduotis,

aiškinti, pasakoti, klausinėti, po pamoką – tikrinti sąsiuvinius. Iš Anykščių šešis kilometrus atvažiuodavęs klebonas pravesdavo tikybos pamokas. Nors Antanas turėjo daug darbo, suorganizavo jaunuų ūkininkų būrelį, mokė įvairių darbų – knygrųbos ir kitų, jaunimą būré draugėn, rengdavo gegužines, vakarėlius šv. Kalėdų ar kitokioms progomis. 1929 m. vedé vietinę ūkininkaitę Benediktą Banėnaitę.

Kai, rodos, gyvenimas ta-pogeresnis, prasidėjo okupacija, karas, tremtys. To neišvengė ir mokytojo Antano šeima – buvo ištremti į Krasnojarsko kr. Daursko r. Paliko viską, ką buvo užgyvenę stropiu ir sunkiu darbu. Tremtyje, nors jau būdamas beveik pensinio amžiaus, turėjo išmokti traktorininko amato. Būnant toli nuo tévynės, ekstremaliomis sąlygomis, padėjo išgyventi Lietuvos likę

žmonės, kuriuos anksčiau bėdoje gelbėjo mokytojas. Kai tik buvo leidžiama, grįžo iš Sibiro, geru žmonių padedamas galėjo apsigyventi savo namų viename kambaryje. Vėliau pačių statytus namus turėjo nusipirkti, susiremontuoti.

Užaugino keturias dukteris, džiaugėsi penkiais vaikais ir aštuoniais provaikais. Sulaukė solidaus amžiaus, kartu su žmona pragyveno 63 metus. Senatvėje buvo slaugomas dukters. Mirė 1992 m. Mokytojas Antanas Karanauskas palaidotas Anykščių kapinėse.

Artimieji

Skelbimai

Vasario 10 d. (šeštadienį) 15 val. LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39, Kaune) bus paminėta poetė Benardo Brazdžionio 100 gimimo metinių sukaktis. Dalyvaus LPKTS buvusių tremtinų choras „Ilgesys“. Savo prisiminimais apie poetą pasidalys kompozitorius, poetas A. Paulavičius, choro vadovė B. Paulavičienė, choro dalyviai. Kviečiame dalyvauti.

Vasario 10 d. (šeštadienį) 11 val. Marijampolės aps. administracijos salėje (Vytauto g. 28) įvyks LPKTS Marijampolės filialo visuotinis narių susirinkimas. Registracija nuo 10.30 val. Atsineškite nario pažymėjimą. Galésite sumokėti nario mokesčių. Kviečiame gausiai dalyvauti.

Vasario 11 d. (sekmadienį) 15 val. Jūrų technikos fakulteto aktų salėje (Bijūnų g. 17) įvyks LPKTS Klaipėdos filialo narių konferencija įstatų koregavimo klausimu. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Vasario 11 d. (sekmadienį) 14 val. Jonavos kultūros centro 211 auditorijoje įvyks LPKTS Jonavos filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas konferencija. Kviečiame dalyvauti visus filialo narius. Turėkite nario pažymėjimą, galésite sumokėti nario mokesčių. Dainuos buvusių politinių kalinių ir tremtinų choras „Viltis“.

Vasario 17 d. (šeštadienį) 11 val. Vilkaviškio parapijos salėje įvyks tradicinis Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos Vilkaviškio filialo bei Tévynės sajungos Vilkaviškio sk. narių Užgavėnių susibūrimas. Vaišinsimės atsineštomis vaišėmis.

Vasario 17 d. (šeštadienį) 12 val. Kėdainių muzikos mokykloje (Didžioji g. 43) įvyks LPKTS Kėdainių filialo narių ataskaitinis rinkiminis susirinkimas. Turėkite nario pažymėjimą. Galésite sumokėti nario mokesčių, užsiprenumeruoti „Tremtinį“. Kviečiame dalyvauti.

Vasario 17 d. (šeštadienį) 10 val. Radviliškio Gražinos vidurinės mokyklos salėje įvyks LPKTS Radviliškio filialo ataskaitinis susirinkimas. Dalyvaus kandidatai į rajono tarybos narius. Galésite sumokėti nario mokesčių, užsiprenumeruoti „Tremtinį“. Koncertuos chorus „Versme“. Prie bendro stalo pasivaišinsime arbata ir atsineštinėmis vaišėmis. Kviečiame aktyviai dalyvauti.

Vasario 14 d. (trečiadienį)

17 val. Kauno miesto muziejuje, M. Valančiaus g. 6, įvyks renginys „Vasario 16-osios Akto signatarai – Kauno piariečiai“. Dalyvaus Kauno arkivyskupas metropolitas S. Tamkevičius, dr. prel. S. V. Vaičiūnas, istorikai D. Juodis, J. Rimkus ir kt. Veikslsignatarų portretų paroda, dalyvaus „Perkūno“ vyrų choras (vad. R. Misukevičius).

Vasario 15 d. (ketvirtadienį) įvyks Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimas Kaišiadorių r. Kruonio miške. **17 val.** šv. Mišias Kruonio bažnyčioje aukos Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis. **18 val.** iš Kruonio miestelio aikštės į mišką, kuriamo 1946 m. vasario 16-osios naktį užkasti trys žuvę Lietuvos partizanai, padudės iškilminga eisenai su vėliavomis, deglais, žvakėmis ir gėlėmis. Bus skaitoma poezija, giedama ir dainuoja, matysite partizanų mūšio su NKVD kariuomene inscenizaciją (rež. Juozas Sabolius), vaišinsimės kareiviška koše ir arbata. Renginyje dalyvaus: chorus „Perkūnas“, ansambliai „Verpeta“, „Kupolė“.

Prašome šiltai apsirengti, gerai apsiauti, pasiimti žvakę, deglų, vėliavą ir vėliavėlių. Teirautis tel. 8 682 65 678, 8 687 74 254.

ILSEKITES RAMYBEJE

Zofija Tamaševičiūtė-Jenkiénė 1932–2006

Gimė LLA kovotojo šeimoje, Žvirgždžių k., Telšių aps. Sulaukusi penkerių metų, neteko motinos. Su tévu liko penki mažamečiai vaikai. 1944 m. per Kūčias išsiveržę stribai išgabeno visą šeimos turta, padegė namus. Tévą išvežė į kalėjimą, nuteisė 25 m. be teisės grįžti į Lietuvą. Vaikus atidavė į prieiglaudą. Po keleto dienų močiutė – „babunytė“ nuėjo pažūrėti vaikų ir juos parsivedė namo. Visi jie užaugo dorais žmonėmis. Zofija buvo aktyvi visuomenininkė. Labai mėgo poeziją. Jos deklamuojamos eilės skambėjo Sajūdžio metu, LPKTS Klaipėdos sk. renginiuose ir bažnyciose.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų, dukterį ir artimuosius.

LPKTS Klaipėdos filialas

Algirdas Paškevičius 1926–2007

Gimė Čiurlioniu k., Simno valsč., Alytaus aps., Lietuvos savanorio šeimoje. Baigė Kriokalaukio pradinę mokyklą. 1945 m. įstojo į partizanų gretas. Buvo suimtas, nuteistas 10 m. Kalėjo Intos, Archangelsko lageriuose. 1954 m. buvo ištremtas į Irkutsko sr. – Čeremchovą. Vedė tremtinę Moniką Baranauskaitę. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Užaugino sūnų ir dukterį. Mokėsi Alytaus gimnazijoje, Dotnuvos žemės ūkio akademijoje. Dirbo melioracijoje. Daug darbavosi įamžinant Laisvės kovotojų atminimą. Parašė knygą „Mano išgyventa tėses“. Apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

Palaidotas Simno kapinėse.

Užjaučiame žmoną, dukterį, sūnų ir artimuosius.

Atkurtos LLKS Dainavos apygardos partizanai

Regina Kasparavičienė 1931–2007

Gimė Kaune, darbininkų šeimoje. Mokėsi Kauno mokytojų seminarijoje, lankė sporto mokyklą. 1949 m. už antisovietinę veiklą buvo nuteista 10 m. Kalėjo Magadanu sr. lageriuose, dirbo šachtose. 1955 m. buvo išleista į laisvę pagal pirmąją mažamečių amnestiją. Grįžusi į Lietuvą sukūrė šeimą, užaugino du vaikus.

Palaidota Kauno Eigulių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukters Ritos šeimą ir artimuosius.

LPKS Kauno skyrius

Ieva Valinauskienė 1917–2006

Gimė JAV, Bostone. 1919 m. su tévais persikelė gyventi į Lietuvą. Apsigynė Šiaulių aps. Raudėnų apyl. Skočių kaime. 1948 m. su šeima buvo ištremta į Krasnojarsko sritį. Dirbo kolūkyje. Buvo energinga ir darbštī. Mokėjo austi, siūti. Dainavo, šoko tautinius šokių. Iš tremties grįžo 1958 m. Išaugino keturis vaikus. Aktyviai dalyvavo Lietuvos Sajūdyje.

Palaidota senosiose Kuršėnų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame šeimos narius, gimines ir artimuosius.

LPKTS Kuršėnų filialas

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mėn. – 5,20 Lt, 3 mėn. – 15,60 Lt, 6 mėn. – 31,20 Lt. „Tremtinis“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,30 Lt.

Iki kiekvieno mėnesio 22 d. galite užsiprenumeruoti „Tremtinį“ kitam mėnesiui.

„Tremtinis“ siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 80 JAV dolerių.

SL289

Redaktorė: Jolita Navickienė
Redakcija: Aušra Šuopytė,
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr. LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3935. Užs. Nr.

Kaina 1,30 Lt

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.